

Közgazdász

TANULNI! TANULNI! TANULNI!

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

Amit az elsőéveseknek tudni kell

Egyetemünkön az elsőéves tagozat foglalkozik az I. éves hallgatók ösztöndíj-, személyi és tanulmányi problémáival. A tagozat a III. emelet 361-es szobájában található. Vezetője Dénes György, káderese Frank Klára és tagozati előadója Képes Lajosné elvtársak.

Kilenc tantárgy lesz: marxizmus, politikai-gazdaságtan, orosz nyelv, gazdaságföldrajz, honvédelem, gazdaságtörténelem, mezőgazdasági alapismeretek, testnevelés és matematika.

Fontos tudni, hogy a hallgatók havi 235 forintért reggelit, ebédet és vacsorát kapnak, havi 50 forintos térítésért pedig diákotthoni elhelyezést.

Mivel több új, elsőéves elvtárs fordult hozzánk kérdéssel, közöljük, hogy a diákotthonokba semmiféle ágyneműt ne hozzanak. Másra se legyen különösebb gondjuk, mert a térítési díjban a mosás is benne van.

Jegyzeteket a később megvásárolt jegyzetfelelősökön keresztül kapnak. Az egyetemen orvosi rendelő van, ingyenes kezelést ad a rászorulóknak.

A beiratkozás augusztus 31-én, reggel 8 órakor, a földszinti III. előadóban. Abban a padosorban foglaljanak helyet, amelyiken a szeminárium szám fel van tüntetve. Az előre kijelölt csoportmegbízottal mindenki megkapja a szükséges nyomtatványokat. A nyomtatványokért 12 Ft készpénzt, továbbá egy 10 és 1 forintos okmánybélyeget

hozzon mindenki magával. A pénzt és a bélyegeket át kell adni a csoportmegbízottaknak, azok alapján állítja ki az igazgatási osztály a diákigazolványt. Három fényképét és az érettségi bizonyítványt mindenki hozza magával.

A diákigazolvány felmutatása mellett a pénztárnál felveheti mindenki a megállapított ösztöndíjat.

Pestre érkezés után azonnal jelentkezhetnek a hallgatók a Makarenkó-u. 23. szám alatti fiú és a Köztársaság-tér 25. szám alatti leány diákotthonokba elhelyezés végett.

A tanév ünnepélyes megnyitóját szeptember elsőjén tartjuk az egyetem aulájában d. u. 4 órakor.

Ezen időpontot megelőzően mindenki köteles jelentkezni a földszinti IV. előadóteremben, ahol az évfolyam tanárfelelőse ismerteti a tanév részletes programját.

Szeptember 2-án kezdődik a tanítás.

Erre a napra gondoskodjanak olyan papírról, amire jegyzeteket készíthetnek és fröszerről is, mert ha az előadások jegyzetelésével elmaradnak, azt rendszerint nehéz pótolni.

Augusztus 31-től pedig, amikor már a fővárosban és az egyetemen lesznek, ismerkedjenek Budapesttel és az egyetem palotájával, vegyék birtokukba, hiszen négy, élményekben gazdag év alatt tudást és szakmát adó, második otthonuk lesz.

Jöjjenek, szeretettel várjuk elsőéves elvtársainkat!

Minden hallgatót értesítünk:

hogy a beiratkozás ideje 1954 szeptember 1-2, a III. számú előadóteremben. III. évfolyam 1-én 8 órakor, II. évf. 1-én 12 órakor, IV. évf. 2-án fél 8 órakor.

A beiratkozáshoz szükséges: diákigazolvány, index 1 Ft. okmánybélyeggel, hatóság vagyoni bizonyítvány (szakérettségieknek nem kell), szülők keresetének igazolása (a munkaadó által (szakérettségieknek nem kell), jelenlegi tartózkodási helyen kiállított általános orvosi vizsgálatról szóló igazolás. Az indexet és változásjelentőlapot mindenki tintával olvashatóan, pontosan töltsse ki.

Ösztöndíjfelvétel: III. évf. 1-én, II. és IV. évf. 2-án. Diákszállóbeosztás: Makarenkó-u. 18-20: ipari tagozat férfihallgatói.

Makarenkó-u. 22: kereskedelmi tagozat férfihallgatói.

Makarenkó-u. 23: I. évf. férfihallgatói.

Veres Pálné-u. 36: polgárd. tagozat és a kereskedelmi tagozat férfihallgatóinak egy része.

Köztársaság-tér 25: I. évf. és a polgárd. tagozat lányhallgatói

Lendvay-u. 15: Ipari és kereskedelmi tagozat leányhallgatói.

Újítások a könyvtárban

A könyvtárlátogatók egy része — különösen a fiatalabb egyetemi hallgatók — abban a hitben élnek, hogy a könyvtári munka nem más, mint a könyvek kölcsönadása, a kölcsön lévő könyvek visszavétele, esetleg némi technikai útbiztosítás.

Ez azonban a könyvtári munkának csak nagyon kis része. A könyvek beszerzése, a helyes könyv, folyóiratszerzés, a könyvek leltározása, raktározása, a katalógusok elkészítése, a részletes és tematikus felvilágosítószolgálat, mindez igen komoly, pontos munkát igényel.

A könyvtár dolgozói tisztában vannak azokkal a feladatokkal, amelyek a kulturális építőmunka terén előtűnik állnak és azon igyekeznek, hogy az olvasókat, hallgatókat, az egyetemi tanszemélyzetet minél jobban és gyorsabban el tudják látni a szükséges irodalommal és útbiztosítással. Ezt bizonyítják a könyvtári dolgozók újításai is. Hajdú Elemérné és Weger Imre a munka racionálisabbá tételére tettek javaslatokat. Újításuk nyomán a tanszéki könyvellátás és feldol-

gozás munkafolyamata vált gyorsabbá. Zilahy Tamásné és az „Olvasótermi brigád” újításai pedig komoly anyagmegtakarítást jelentettek a könyvtár, ezen keresztül népgazdaságunk számára. Igaz János elvtárs — aki a tervezési munkát végzője — egy régi, használaton kívüli szarabélyegzömből olyan kis gépet szerkesztett, amelylyel egy bizonyos könyvkötői munkát: a könyvtári kartonok lyukasztatását magunk tudjuk elvégezni.

Újításainkat az oktatásügyi minisztérium elfogadta, és a könyvtár fentemlítt dolgozói számára az elmúlt hetekben kiutalta a régen esedékes újítási díjakat.

Ezek az újítások, azonkívül, hogy anyagi megtakarítást jelentenek, még más jelentőségű is bírnak: azt bizonyítják, hogy a könyvtárban kialakulhatnak van az új, szocialista munkaszellem, nem gépies, hanem észszerű és odaadó munkaszellem, mely a szocialista építőmunkának egyik fontos alkotórésze. Reméljük, hogy ez a kezdeményezés további követőkre talál.

Dienes Gedeonné

Az egyetem vezetősége közli:

az ünnepélyes tanévnyitót 1954 szeptember 1-én délután 4 órakor tartja meg. Ezt megelőzően délután 3 órakor a tagozatvezetők ismertetik a tanév programját, melyen a megjelenés kötelező. Délután 2 órakor pedig az alapszervezetek pártvezetői tartanak megbeszélést.

II. évfolyam a III. sz. előadóban.
III. évfolyam a II. sz. előadóban.
IV. évfolyam az I. sz. előadóban.

A tanítás szeptember 2-án reggel 8 órakor kezdődik.

Egységesített pártszervezetek

A IX. kerületi párt-végrehajtóbizottság jóváhagyta az egységes tanár-diák pártszervezetek szervezeti felépítésére vonatkozó javaslatot. Az egyetem megfelelő szervei, tanszékek és hallgatók az alábbi alapszervezetekbe tartoznak:

I. alapszervezet (alkalmazottí):

Igazgatási osztály
Terv- és pénzügyi osztály
Gondnokság
Diákotthonok dolgozói
Tanszéki, tagozati hivatalsegédék
Könyvtár
Dokumentációs Központ

II. alapszervezet (első évfolyam):

I. évfolyam hallgatói
III-IV. évfolyam C-szakos hallgatói
Gazdaságtört. tanszék
Gazdaságföldr. tanszék
Matematika tanszék
Marxizmus tanszék párttörténeti csoportja
Testnevelési tanszék

III. alapszervezet (pol. gazd. tagozat 1. asz.):

II-III-IV. éves pol. gazd. szakos hallgatók
Politikai gazdaságtan tanszék
Nemzetközi gazd. és pol. ismeretek tanszék

IV. alapszervezet (pol. gazd. tagozat 2. asz.):

II-III-IV. éves pénzügy szakos hallgatók
II-III-IV. éves statisztika szakos hallgatók
Pénzügy tanszék
Statisztika tanszék
Népgazdaság tervezése tanszék

V. Alapszervezet (ipari tagozat 1. asz.):

IV. éves ipar- és B-szakos hallgatók
Ipargazdaságtan tanszék
Oktatási osztály
Levelezési tagozat
Személyzeti osztály

VI. alapszervezet (ipari tagozat 2. asz.):

II-III-IV. éves ipar- és B-szakos hallgatók
Számviteli tanszék
Ipari technológia tanszék
Marxizmus tanszék filozófia csoportja

VII. alapszervezet (kereskedelmi tagozat):

II-III-IV. éves belkeresked. szakos hallgatók
II-III-IV. éves külkeresked. szakos hallgatók
Külkeresked. tanszék
Belkeresked. tanszék
Mezőgazdaságtani tanszék
Jogi tanszék
Nyelvi Intézet

A pártalapszervezetek helyiségei mind a III. emeleten helyezkednek el.

A pártszervezetek már szeptember elsőjén az új szervezeti felépítés alapján kezdik el működésüket. A tanév elején a pártbizottság által megbízott ideiglenes vezetőségi tagok fogják előkészíteni az október hónapban megtartandó vezetőségválasztásokat.

Figyelem!

A „Közgazdász” következő számában közöljük mind a négy évfolyam óra-beosztását.

Utóvizsga időszak

Az érdekeltek figyelmébe! Utóvizsgát és elmaradt vizsgát szeptember 1-től 20-ig lehet letenni.

A szerkesztőség új helyisége

A „Közgazdász” szerkesztőség a II. emelet 224-es szobából a III. emelet 381-382-es szobába költözött.

A levelezőtagozat közli:

Az ünnepélyes tanévnyitót 1954 szeptember 1-én d. u. 4 órakor a délelőtti hallgatókkal közösen lesz megtartva.

Az I. évf. számára 1954 szeptember 4-én d. u. fél 3 órakor tájékoztató megbeszélést tart a tagozat.

A tanév kezdete szeptember 2.

A beiratkozások szeptember 2, 3, 4-én a Levelező Osztályon lesznek.

Az I. évf. számára szükséges a beiratkozáshoz:

A felvételi értesítés, születési anyakönyvi kivonat (amennyiben még nem adták be a tagozatra), utolsó iskolai bizonyítvány, 10 Ft-os és 1 Ft-os okmánybélyeg, 3 darab, 6x9-es igazolványkép, 15 Ft készpénz (diákigazolvány, index és törzslapra) csekkszelvény, amelyen a jegyzetre megállapított összeget befizették.

A tagozat vezetője: Bihari Ottó. Az I. évf. felelőse: Józsa Pálné.

Egyetemünk üzen:
szeretettel várja hallgatóit
újra padjai közé!

A DISZ-BIZOTTSÁG HÍREI

A DISZ-bizottság II. emeleti helyiségeiből a III. emelet 385-387-388 termeibe költözött. Az alapszervezetek számozása megváltozott, egyszerűsödött:

II. éves alapszervezetek:

II/a iparszak és B-szak

II/b pénzügy- és statisztika-szak

II/c belker.- és külker-szak

III. éves alapszervezetek:

III/a iparszak- és B-szak

III/b pénzügy- és statisztika-szak

III/c belkereskedelm- és külkereskedelm-szak.

IV. éves alapszervezetek:

IV/a iparszak és B-szak

III/b pénzügy- és statisztika-szak

IV/c belker.- és külker-szak.

II., III., IV. éves pol. gazd.-szakos hallgatók alapszervezete az V-ös alapszervezet.

A DISZ-bizottság által javasolt megbízott DISZ-titkárokat a választmány elfogadta és így a titkárválasztásokig az egyes alapszervezetek megbízott titkárai a következők:

II/a alapszervezet titkára:

Szávai Imre; II/b alapszervezet titkára: Hagelmayer István; II/c alapszervezet titkára: Berta Tibor; III/a alapszervezet titkára: Székely Ferenc; III/b alapszervezet titkára: Horváth János; III/c alapszervezet titkára: Szabó Károly; IV/a alapszervezet titkára: Gombár János; IV/b alapszervezet titkára: Sztupa Lajos; IV/c alapszervezet titkára: Rózner Imre; V. alapszervezet titkára: Hári Károly.

Vangelisz Benatosz ajándéka

A nap már túlságosan is tündökölő sugarai a zöld vászonernyőn

megszürve csendesen, fullánkjaiktól megfosztva fogták körül a pártbizottságon az íróasztalt, amely fölé egy szürkülőhajjú ember hajolt. Az ívet megnézte, amelyen az árvíz-károsultakért rendezett gyűjtés eredményei voltak. Nézte a neveket, az összegeket és ceruzája, amely lassan mozgott a névsor mellett lefelé — egy helyen egyszer csak megállt és kis pontot nyomott a papíra.

„Vangelisz Benatosz — 50 Ft” — olvasta. Szemöldökét ráncolta, mert nem értette a dolgot.

— Mi ez? — kér-

dezte félhangosan, aztán átszót a számszéd asztalhoz:

— Ki ez a Vangelisz Benatosz? Hogy kerül ez ide?

S az elvtársnő, a számszéd asztaltól, elmondta neki, hogy...

Vangelisz Benatosz, az egyik görög hallgató, egy meleg délelőttön bekopogtatott a pártbizottságra. Haja és nagy szemek fekete volt, mint legtöbb honfitársáé, s kezében, egy egészen kicsit idegesen, egy ötvenforintost forgatott. — Elvtársak, — mondta idegesen akcentussal — hallottam, hogy van gyűjtés az árvíz-károsultaknak.

— És a magyar hallgatók közül... jött be valaki?...

— Senki.

De reméljük, lesz olyan magyar hallgató, aki szívesen segít, amennyire anyagi erejéből telik.

Azért jöttem, hogy én is adjak, mert nagyon... nagyon sajnálom őket...

Nem tudok többet, csak ezt az ötven forintot, mert az ösztöndíjból többet nem lehet... Ugye elfogadják?...

— Elfogadjuk. Elfogadjuk Benatosz elvtárs, és nagyon köszönjük.

Ezután egy kis csend volt, mert a szürkülőhajjú elvtárs lehajtott fejével egy kicsit elgondolkozott. Aztán felemelte fejét:

— És a magyar hallgatók közül... jött be valaki?...

— Senki.

De reméljük, lesz olyan magyar hallgató, aki szívesen segít, amennyire anyagi erejéből telik.

A költözködés költségeit csökkenthettük volna...

Egyetemünkön indokolt okok miatt költözködést kellett végrehajtani. Azonban az a költség, ami sok szoba kétszeri kitarításakor takarítóeszközként és munkabéreként felhasználódott, majdnem felerészben csökkenthető lett volna, ha a rektori hivatal és a gazdasági igazgatóság közös megbeszélés alapján a szóbanforgó helyiségeket költözködés előtt nem takarítatják ki. A takarítószemélyzet jogosan panaszkodik, mert gondosabb munkával az átköltözés kevesebb összeget emésztett volna fel.

Megjegyzés

Prinz professzor cikkéhez

Több héten keresztül vidéken voltam, és nem volt alkalmam az „Élet és Tudomány”-t olvasni. Ezért örömmel vettem kézbe a júliusi számokat. A július 7-i számban Prinz Gyula szegedi egyetemi tanár tollából olvastam „A Győzelem-csúcs és társai” c. különben érdekes, tanulságos cikket. Az ehhez hasonló leírásokat mindig szívesen olvasom. Az említett cikk egy megállapítás mellett azonban nem mehetek el szó nélkül. Miközben a cikkíró a cári Oroszország kutatónak elhagyatottságáról beszél, a következő megállapítást teszi:

zsek fölött olyan politikai hatalom, mint ma.”

Ebből megtudhatjuk, hogy szovjet Közép-Ázsia pásztor-törzsei rablásra és gyilkolásra „ugyancsak hajlamosak”. Megtudhatjuk továbbá azt, hogy e törzsek rabló és gyilkoló hajlalmait akkor nem, de most egy fölöttük álló politikai hatalom fékezi.

A megállapításon csodálkoztam. Mit szólnának ehhez Szovjet-Kirgizia lakói? Vagy mit szól hozzá az „Élet és Tudomány” szerkesztője? Amit Prinz professzor leír, azt a szerkesztőség minden esetben változtatlanul lehozza? Véleményem szerint ez burzsoá megállapítás, a szovjet emberek és a szovjet hatalom rágalmozása. A szovjet hatalom nem a népek fölött áll, hanem a népek gyakorolják a hatalmat.

Antal Zoltán

Klement Gottwald Villamosági gyár

Már akkor is a fényért harcoltak. Hat évvel, a gyár megalkotása után 1912-ben, amikor először voltak nagy sztrájkok a gyárban.

1918-ban minden hónapban sztrájk volt, mondják, és 1919-ben azonnal megalakítják a gyári munkástanácsot. Egy mással versenyezve állítják elő a tűzvédelmi úteket a Vörös Hadseregnek. A gyár termelése felszökik, pedig a munkások jórésze a Vörös Hadsereg harcosa lesz. Landler Jenő elvtárs 3. hadseregcsoportjánál harcolnak. De akkor nem sikerült ez a nagyszerű próbálkozás.

A Tanácsköztársaság bukása utáni fehérteror, Horthy rendőrköpi nem tudják elfojtani a munkások megmozdulásait. Gyakoriak a sztrájkok. 1922-ben újra minden hónapban sztrájkolnak a Ganz-gyáriak. A sztrájkok fele politikai jellegű. És közben egyre fenyegetőbbnek következik a kapitalizmus halálos nyavalyája: a válság. 1928—1929-ben, a válság idején, félre csökken a gyár létszáma. Ott ülnek a „ganzosok” is a Dunaparton, ácsorognak a köpködőkön, mint megannyian a magyar munkások soraiból, akiknek a válság a szűkös mindennapjukat vette el.

De az egyre nagyobb nyomorba süllyedő proletariátusból egyre nagyobb profitot akarnak kicsavarni a telhetetlen magyar tőkésnek. A Ganzban is bevezetik a „Bedó”-rendszerét.

A munkásizasztás egyik tudományos módszere hatalmas ellenállást váltott ki a Ganz-gyár munkásaiból is. 1933 július 17-ől szeptember 14-ig tart az általános sztrájk. A munkások a KP Ellenzéki Szakszervezet központja utasítására megtagadják a bérkártya bedórendszerű kiállítását. Július 17-én a rendőrség a gyár egész munkásságát kizárja a gyárból. A sztrájk az egész Ganz-konzernre kiterjed. 19—20-án a Ganz hajó és vagon munkásait is kizárja a rendőrség a gyárból. Ez az embertelen intézkedés közvetlenül 3000, közvetve 10 000 embert érintett.

A szocdemek igyekeznek megtörni a sztrájkolók hitét. Tárgyalásokat kezdenek, a felsztrájkok sikertelenségére hi-

vatkoznak. Gyafázatosan elárulják a munkások ügyét és a konzern két részlegénél: a hajóban és vagonban beindul a munka. Csak a Ganz-villany harcol tovább Hegedűsék vezetésével. A szeptember 14-ig tartó sztrájk befejeződik, mert a néhány embernek adott megvesztegetéssel, nagyobb fizetéssel visszaállítják az emberek egy részét a munkába. De csak egy részét. Több, mint a fele a munkásoknak tovább sztrájkol. Hegedűsékét és a szeptember utáni sztrájkolókat kizárják az üzemből.

1934 után a helyzet egyre rosszabb. Erősödik a közvetlen német befolyás. A 33-as nagy sztrájk után a legjobb elvtársat kizárták a gyárból. Kevesen vannak a kommunisták. Erősödik a szocdemek uralma a gyárban. „Megbízható” szocdemek a művezetők. Magyarországon azon gyárak közé tartozik a Ganz-villany, ahol legerősebb a munkásarisztokrácia.

Bevezetik a gyári munkarendet. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy bárki, ha saját munkáján kívül, valami mást mert csinálni az üzemben, azonnal kizárják. Így nem csoda, ha alig van valamicske megmozdulás.

A háború idején a gyár a német hadsereg részére dolgozik. A harc formája ebben az időben a közvetlen szabotázs. Takács és Malina elvtársak kihasználva a műszaki rajzok hibáit: 200 tigris tankcsapágyát selejtre gyártották. Ez 1943-ban történt.

A háború a földdel tette egyenlővé a gyárat, de a kommunista párt segítségével már 1945 júniusában megindulnak az első gépek. Éles harc folyik a gyáron belül a vezetésért, a szocdemek és kommunisták között. A harc a kommunisták győzelmével végződik.

Az 1938-as termelés színvonalát 1949-ben érik el, 1950-ben ennek közel kétszeresét termelték. Az 1949-ben épült két ötemeletes szerelést Rákosi elvtárs adja át a munkásoknak. 1950-ben a munkáslétszám az 1938-nak háromszorososa.

Ma a gyár egyetlen részlege, a középgépgyár többet termel, mint az egész gyár a felsztrájkok sikertelenségére hi-

Es mit gyártanak ma? Villamosberendezéseket, villamos hajtómotorokat, turbógenerátorokat, bányamosztonyokat, hajómotorokat, villamos mozdonyokat, nagy kapcsolóberendezéseket, nagyfeszültségű árammegszakítókat, transzformátorokat. Itt gyártották és gyártják a tisztalóvíz lépcsőt, a kazincbarcikai erőmű turbógenerátorait, Inota, Sajóhábolna innen kapta villamosgépeit. Távvezérlő berendezéseket is gyártanak. Itt készül új típusú villamosmozdonyunk, mely felé az egész világ nagy érdeklődéssel tekint. A gyár termékei ismeretesek Argentínától Kínáig. Egyiptomi motorvonatokon is ott büszkélkedik a tábla: „Klement Gottwald Villamosági Gyár, Budapest, Hungary.” Nyugaton, Szovjetunióban, népi demokráciákban egyaránt nagy megbecsülést vívtak ki maguknak a gyár termékei. Elvitte a magyar munkásosztály szeretettel kubbisevi barátainkhoz, kapcsolóberendezés, a béke hatalmas műveinél dolgozó turbógenerátoraink együttes erővel beszélnek, akárcsak Kínába szállított gépeink.

A múlt már messze van. De nem annyira, hogy a „gottwaldosok” elfelejték. Emlékeznek rá, és emlékeiket tovább adják a fiataloknak. Emlékeznünk kell a multra, hogy érezzük mai kötelességeinket, feladatainkat. És a „gottwaldosok” harcolnak, hogy még távolabb legyen a múlt, és közelebb hozzák a jövőt. Ezért harcol Komáromi Lajos, a Szocialista Munka Hőse, szerszámkészítő marós, az ország első marósa.

Pálkósi János univerzálmarós, az ország második marósa, Kővári, az ország második műszerese. Ezért a gyár négy száz sztahanovistája, a versenyben álló 100 brigád.

Ezért állnak versenyben a brigádok, az önköltség csökkentéséért, és a minőség emeléséért. — 100 brigád versenyez, az ifik 98 százaléka, a gyár 90 százaléka.

Ilyen ma a gyár. Ezt a gyárat ismerték meg a Közgazdaságtudományi Egyetem itt üzemgyakorlatozó hallgatói, és a gyár dolgozóival együtt látták, hogy egyre több az új életben a fény.

A délelőtti tűző napfényben lustán nyújtózik az egri vár. Nagy csend burkolja körül fenéges testét, lépteink, beszédünk után tör meg, Mi, mint afféle kíváncsi pestiek, zajosan tár-

AZ EGRI VÁR MESÉL

nagy író a várfal mellett egy-nyírkos hideg drad felénk, megcsapja arcunkat, libabőrt von napfényhez szokott, barnára sült karunkra. Ősz bácsi a vezetőnk, mutogat, magyaráz kötelességtudóan. Hadarva beszél, mosolyogom kell rajta, olyan

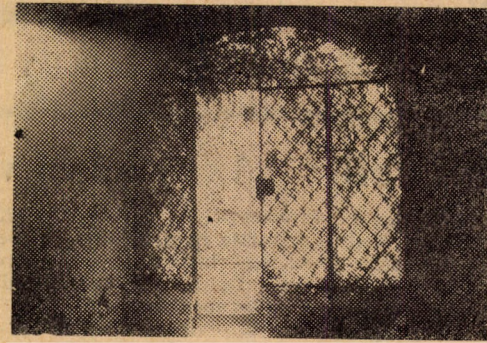
magyar koponyák, edénycserepek, díszes csempedarabok, sarkanyúk, női ékszerek, tépett zászlók. Egyik teremben Dobó siremléke, egy másikban ágyúk, mellette kis halomban ágyugolyók. „Nem robbannak föl?” — ijedezik egy felénk kislány. Az öreg megnyugtatja, csak tömör golyók.

A falon fehér tábla: „Ezen a helyen halt hősi halált — áruháls következtében, 50 egri katona, akik önként vállalkoztak egy török akna felkutatására.” Elhaladunk egy hatalmas bronzüst előtt. Ebben forralták az egri nők a vizet, és a szurkot — magyarázza a vezetőnk. Azok az egri nők, akik bátor szívvel, egyenes derékkal jártak a bányákban, akik nem voltak gyengék, nő léttükre nehéz köveket görgetni alá a felkászó törökök-re, Jesszül izmokkal hordani a forróvízzel telt vödöröket.

Elgondolkozva ballagunk tovább. Minden falról, a kövekből, a homályból, a mult tekint felénk. De a folyosóknak még nincs végük. Egyre mélyebbre megyünk. Harmadot méterre vagyunk a föld alatt. Itt már szinte téli hideg van — egyre fázósabban húzzuk össze magunkat. Az öreg lépcsőkön az évszázadok óta taposott föld nyirkos, sáros.

Amikor a napfényre érünk, a jótékony augusztusi meleg simogatja dermiztünket. Megindulunk lassan lefelé, vissza a zajos városba. Meghatatlan merengünk a régmúlt időknél, a bohó kis Bornemissza Gergely hősi korán...

A vár mesélt. Jól emlékeztünkbe véste, hogy szabadságának megvédéséért a multban is kész volt életét adni a magyar nép.

gyaljuk meg a látnivalókat, mindent látni és tudni akarunk; mint egy csiripelő verébsereg, úgy festünk itt a komor falak árnyékában.

De elnémul a hangos embercsoport, amint felérünk a vár tetejére. Nem, nem a meredek út farszta volta játszik ebben főszerepet, — elnémulunk az elénk táruló csodálatos panoráma láttán. Előtünk és alattunk a város, minden szépségével... Ide nem száll fel a por, nem hatol a lárma, a vár végtelen nyugalmának bársonypalástját ráteríti környezetére.

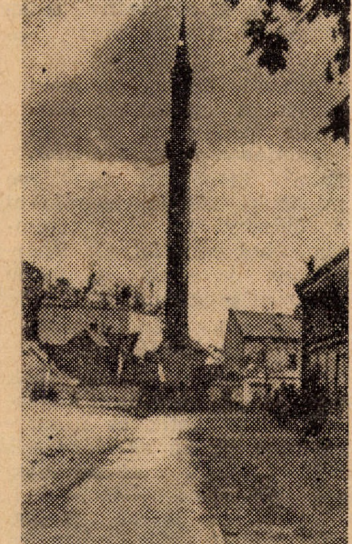
Kiemelkedik a háttérből a híres egri székesegyház. Tőle távolabb török időkről álmódik a karcsú mecset. A hegy lábánál a várfalhoz simulva sok-sok régi ház, magastetű, szűkudvarú, ódon, jurcsa házacskák, itt volt a török szultán háreme. Így mesélik a bennszülött egriek.

Es a mult képviselőiről most átsiklik pillantásom a jelen hirdetőire: zöldlombú fával vidáman integet felénk a strandfürdő, az egriek egyik büszkesége, mellette a sportuszoda. Távolról idelátzik a Sztálin-úti színház, ahol esténként a miskolci Déryné színtársulat lép fel nagy sikerrel. A város közepén áll a megyeháza. Emlékszem, mennyire tejszemetem csodálatos finomsággal megmártott, kovacsolt vaskapuja. Így kalandozik tekintelem és látom társaim arcán is az elragadtatást. Büszke vár! Dicső mult és szép jelen fonódik neved köré.

Most már szinte ünnepélyes csendben folytatjuk sétánkat. Gárdonyi sirja felé tartunk, mely szerényen húzódik meg a fűvel benőtt romos várletőn. Méltó környezetben pihen a

A kazamata sötét folyosóiban, nyírkos hideg drad felénk, megcsapja arcunkat, libabőrt von napfényhez szokott, barnára sült karunkra. Ősz bácsi a vezetőnk, mutogat, magyaráz kötelességtudóan. Hadarva beszél, mosolyogom kell rajta, olyan

mint egy iskolásgyerek, aki a jól megtanult leckét fújja. Nem értenék sokat az egészről, de szerencsére van az érdeklődők közt egy nagyothalló, köpcös emberke, aki mindent megkérdező háromszor, négyszer — így valahogy mégiscsak megértünk valamit az előadásból. Erdekes dolgok, hegyezzük is jól a fülünket. Elmondja az öreg, miközben barázdás arcán — a hideg ellenére is — kövér izzadságcseppek gyöngyöznek az igyekeztől, hogy a vár itt öt emeletre épült, és ebből még csak árkok ástak ki. Első István uralkodásától 1596-ig készült. Hét vármegye jobbágya-

Színházberletek kaphatók

Az egyetemi DISZ-bizottság szeptember hó elején 1118 db. berletet bocsát ki 80 db-ot az Operába, 400 db-ot az Erkel Színházba, a többi kombinált berlet.

Hangsúlyozni kell, hogy a hallgatók szept. első napjaiban vegyék át a berletet, mert az egyetemnek ki kell fizetni. Ellenkező esetben a berleteket visszaküldik!

Az Erkel Színházba szóló berletek és a kombinált berletek árának bizonyos százalékát az egyetem fedezi kulturális alapjából.

Csak repülőgépről?

Feletem az égbolt, alattam a föld, Hervatagnak látszik a virágzó föld. Skatulyának tűnik a fényes palota, Hangyának az ember, örömmel panasza. Akkordok összhangját dissonánsnak hallom, Rikító színeket szinte lennek valom. Közelebb a földhöz!

Toth István

Kritikai jegyzetek

„Mosolygó Péter egyetemre megy”

Elbeszélés. Jelige: „Kiskunság”

A történet röviden arról szól, hogy Mosolygó Ambrus fia, Mosolygó Péter, aki jelesen végzi el az általánosiskolát, középiskolába iratkozik, azt is jelesen végzi és idején a Közgazdasági Egyetemre. Az első félévét kitűnőre zárja le.

E történet közben bemutatni igyekszik Péter szüleit, felszabadulás előtti és utáni körülményeit, s a szülőket is révbevezeti. Péter egyetemre, apja pedig a 2-es típusú tszcs-be jut el.

A történet írója meglehetősen könnyedén és jó kifejezőmóddal ír. Érezhető ebből a történetből, hogy képes

lesz anyagát alaposabban is fel dolgozni, s a mondanivalót közérthetően, irodalmi nyelven, művészi formában elmondani.

Egy nincstelen parasztember fiatal egyetemre jutása igen erősen kiemelheti azt a változást, ami hazánkban a felszabadulással végbement. Tehát a téma választása is megfelelő. Ugy érzem, az író önmagáról ír.

Természetesen, mivel az elbeszélés első munkája, talán nem is volt ideje többszöri át dolgozásra, a mű nem hibamentes. Első hibája, hogy túlságosan nagy időt dolgoz fel 10 oldalon, nincs ideje szép kifejezőmódra, siet a mesével, s

ezért sok helyen a mondanivaló frázisszerű.

Második hibája szintén a gyorsaságból fakad. Nincs ideje bemutatni, hogy azért Mosolygó Péter tanulása sem csupa teffel. Voltak és vannak nehézségei, mint ahogyan egy tanulatlan családból származó parasztyerekeknek törvényszerűen akadnak elég szép számmal. S ezért a „föhös” — mint ahogyan az író nevezi — nem küszködhet eléggé, nem vívhat képmény csatát az olvasó előtt a jelesekért. Nem tudja az író Pétert a tetteivel rokonszenvesse tenni, kénytelen paraszttól tára hivatkozni és szavakkal elmon-

dani a dolog nagyságát. Harmadik hibája a „hurraoptimizmus”. Negyvenötben földet kapott, negyvennyolcban ház, két ló, tehén, bárányok, juhok voltak, s a „felszabadulás után nem látott szükségét a Mosolygó család”. Nagyon nehezen hihető, azt mutatja, hogy a népidemokrácia pár éve minden problémát megoldott. Most már igazán nem kell küszködni. Azelőtt minden rossz, most meg minden jó. Nem panaszkodhat senki.

Ezeket tartom fő hibáknak, amiket mentsem az író gyakorlatlansága. Az is hiba, hogy hősét ellenébe állítja saját magával. Tudniük ezt írja: „Vitte újra a vonat Pétert, de most már nem két

napra, hanem négy évre, s talán örökre. Mert ő most már városi ember lesz: elszakad a tanyától, a kisvárostól, s csak nagyritkán fog majd csak hazalátogatni.”

Tehát Pétert „talán örökre” elszakítja a tanyától. Olyan helyzetbe állítja a főhőst, amit előtte elítél. (Hogy az érettségizett elszakadt azelőtt a néptől.)

Mindenesetre ez annak ellenére, hogy szerkezeti és művészi hiányban szenved, mégis sokkal jobb a „Szakértés”-nél. Nagyon kell azonban arra ügyelni, hogy író ne bízza el magát. Ne is gondolja, hogy a díjazás a mű feltétlen tökéletességét je-

lenti. Aránylag viszonyítva a többihez, jobb. Ő, mint „Ajánlásban” írja, dicséretet vár, mert az ösztönözi fogja több „Mosolygó Péter” történetének elmondására. Eppen ezért kell megmondani: nem ilyen történetet várunk tőle a jövőben, hanem sokkal jobbat, mert arra megvan a képessége, csak vizsgálja át saját írását kritikailag és nem elfogóva. Csak akkor várjunk dicséretet, ha azt valóban megérdemli. Nem lenne helyes és első sorban az írónak lenne a legrosszabb, ha csak azért kapna dicséretet, mert (ugyan vannak a mánek hibái) nem akarjuk az írástól elrettenteni.

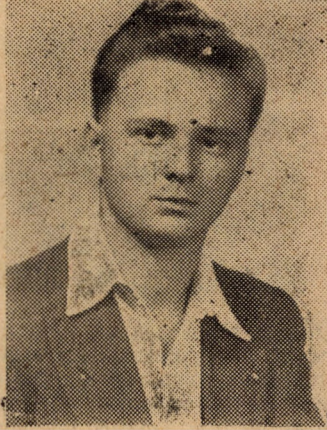
Nagyon kell azonban arra ügyelni, hogy író ne bízza el magát. Ne is gondolja, hogy a díjazás a mű feltétlen tökéletességét je-

lenti. Aránylag viszonyítva a többihez, jobb. Ő, mint „Ajánlásban” írja, dicséretet vár, mert az ösztönözi fogja több „Mosolygó Péter” történetének elmondására. Eppen ezért kell megmondani: nem ilyen történetet várunk tőle a jövőben, hanem sokkal jobbat, mert arra megvan a képessége, csak vizsgálja át saját írását kritikailag és nem elfogóva. Csak akkor várjunk dicséretet, ha azt valóban megérdemli. Nem lenne helyes és első sorban az írónak lenne a legrosszabb, ha csak azért kapna dicséretet, mert (ugyan vannak a mánek hibái) nem akarjuk az írástól elrettenteni.

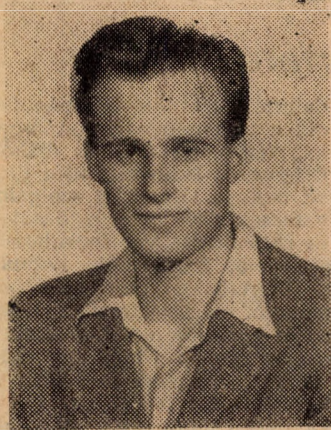
KITÜNTETÉSEL VÉGEZTEK

Domokos Mátyás

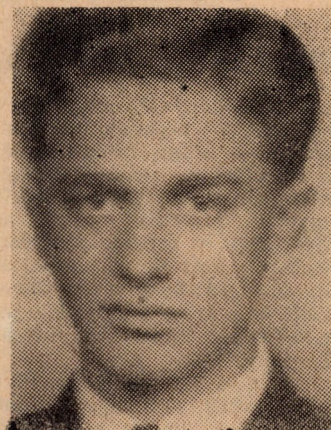
Rádfai Tibor

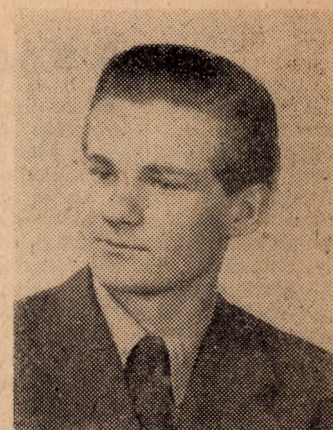
Feledi László

Mikósi György

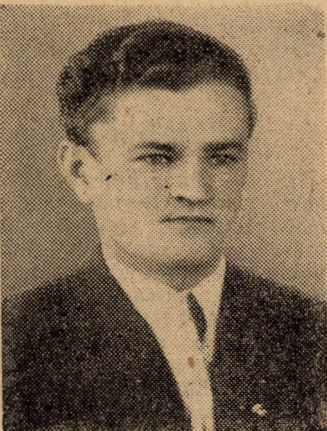
Vilmos Endre

Pál János

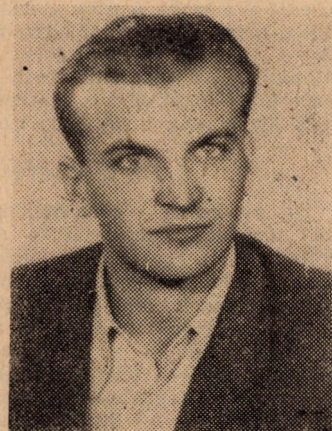
Marmoly Sándorné

Rác Lajos

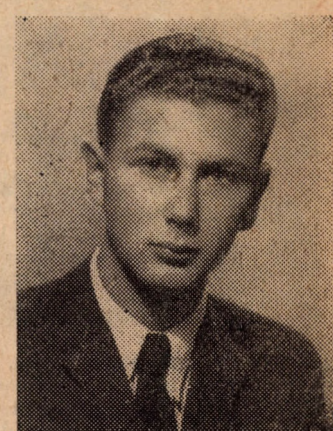
Damján Sándor

Mizerák József

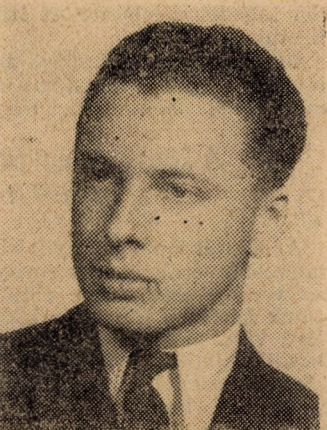
Selmeczi Lajos

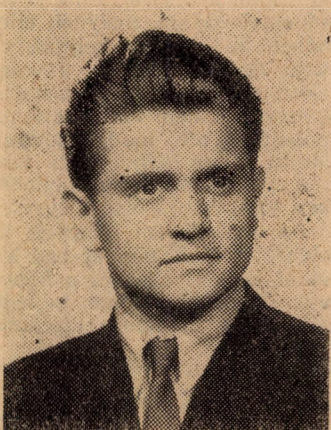
Relle Péter

Gritz Róbert

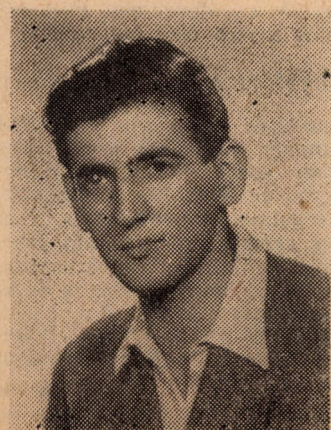
Hollai István

Kövér Károly

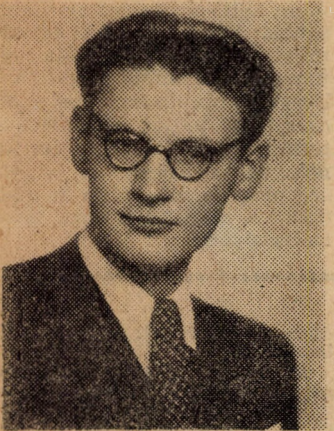
Szabó Ferenc

Karácsony Jenő

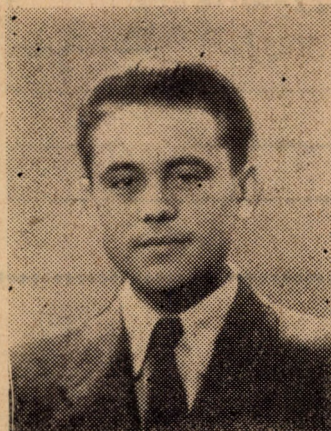
Pencz Ferenc

Kövári László

Luka Ilona

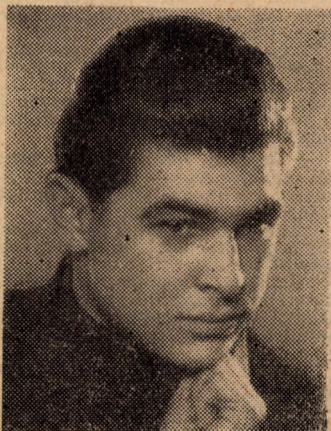
Gönczöl Ferenc

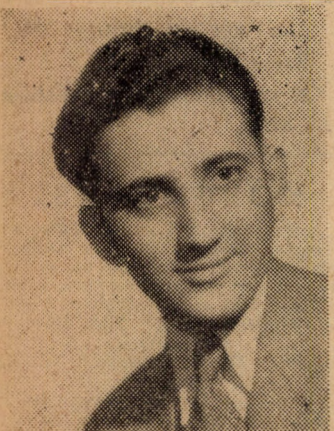
Soltj Iván

Németh Ferencné

Burján István

Szabó Gyula

Károlyi György

Berendik Iván

„A SZAKÉRETTSÉGIS“

IV. RÉSZ

Zoli kicsalta Valit a kulissza mögül. — aki népi táncosruhába volt öltözve — de az a tánc, amelyben szerepelt, csak 7 óra után került műsorra. Gyengéden szólított hozzá és látott egy kis mosolyt a szemében. Megkérdezte — nem szeretnél szakérettségis iskolára menni? Azt felelte, hogy — ki vagyok jelölve könyvelőiskolára. — En azonban azt javasolom neked — mondta Zoli — hogy inkább szakérettségire jelentkezz. Vali elfogadta a tanácsot és azt mondta. Megteszek mindent annak érdekében, hogy szakérettségire menjek. Aztán visszament a kulissza mögé. Zoli e rövid beszélgetés után még egyszer-kétszer benézett a kulissza mögé, de látta, hogy itt valami nincs rendjén, — mert szokatlan bús képet vág a nővére is, aki egyébként olyan szelídül, hogy minden tele van vele. Most pedig ülnek és búsulnak, — hogy miért, azt nem tudni.

Zoli fél hétkor szólít a bátyjához, hogy itt az ideje annak, hogy induljanak. Ő azonban csak azt hajlja — még nézzük meg ezt, — még várjuk meg azt. Amikor már nem tudott érvelni azzal, hogy van még idő, akkor azt mondotta: — menj előre, én majd kérek egy kerékpárt és utóélek. Ennek hallatára Zoli dühös lett. Rohanva otthagya a termet.

Kint sötétség volt és az út sáros és lucskos. Az állomás két kilométerre volt. Zoli az utcákon mondott cifrákat, amikor egy-egy pocsolóba lépett. Alig, hogy kijött a műtúra, látta, hogy a személyvonat világit. Veres lett, mint a főtt rák, melege volt, mintha kifáradt volna és olyan dühös, hogy a fákat szerette volna kitépni és a vonat elé rakni. A lépést lelassította és azon gondolkodott, hogy mitévő legyen. Mit fog szólni az igazgató, a DISZ- és a pártszervezet, hogy nem ment vissza idejében. Nagy düh közepette érkezett az állomásra, ahol a váróteremben emberhangot hallott. A biztonsági kedvéért bement s meglepődésére ott utasok várakoztak. Többek között az unokabátyja is. (A vonat, amelyik elment, az mentesítő volt és a rendes ezután jön.) Zoli erre előszedte a pénzt, hogy megváltsa a jegyet, de 2 forint hiányzott, így kénytelen volt Marciótól kérni, aki szívesen adott.

A jegy megváltása után egy kicsit megkönnyebbült és kiment az állomás elé. Ott ácsorgott egy kis ideig a sötétben, egyszerűen hallja, hogy a vágányok között kerékpár zörög. Egy kicsit hátrahúzódt, mert tudta, hogy ki jön. Amikor az állomás elé érkezett, Zolit kezdte keresni, de aztán beszaladt az állomásra jegyet váltani. Ezalatt az idő alatt, míg ő bent volt, Zoli a rejtélyhelyről az állomásíróda felé ment és kit-kit nem látott ott, mint Hajdu Valit. A hideg végigfutott a hátán, de azért úgy ment el mellette, mintha fel sem ismert volna a sötétségben. Vali csak állt magányosan, karját a kötényébe göngyöltve, de az arcáról Zoli leolvasta, hogy érzi azt, hogy amit most cselekszik nem jó. Amikor az iroda elé érkezett, a bátyja éppen akkor lépett ki az ajtón, — majdnem nekivágódott és futásban ezt mondta: — szaladj, váltsd meg a jegyet, bent hagytam 100 forintot. Zoli azt váiaszolta — az én jegyem már megvan. De Miska ezt már nem hallotta, annyira sietett. Valival kísértáltak a sinek közé. Kis idő múlva befutott a vonat és Zoli igyekezett előre a mozdony közelébe, miközben Miska állandóan kiabált Zolira. Zoli figyelembe sem vette. Ugyanakkor az állomásfőnök is kiabált: — hadnagy elvtárs, hadnagy elvtárs, itt a jegy és a pénze. Miska viszont Zolira kiabált. Az utolsó pillanatban kapta meg a pénzt és a jegyet a főnöktől, mikor a vonat már indult. Zoli egészen előre ment, hogy még véletlenül se találkozzanak. A bátyja Pestig utazott, Zoli pedig csak Debrecenig. Zoli ez után az eset után, levelet sem írt a bátyjának. A történetek után elvárta, hogy ő írjon előbb. Levelet azonban csak április második felében kapott tőle, akkor is rövidet. A historiából pedig csak annyit írt, hogy nem tudta, hogy hová tűnt el Zoli a felszálláskor.

Zoli az iskolában nem bírta ki, hogy az esetet ne mondja el Péter barátjának. Egy vasárnapi sétán elmesélte neki a tragédiát. — Péternek nagyon muris volt az eset, mivel testvérek között történt meg.

Zoli tavasszal nagyon megszerette a fürdőt. Minden vasárnap délutánját ott töltötte. A vízben mindig ő volt a játék kezdeményezője. Öten-hatan kezelték a gyűrűt és így a diáklányokat gyűrűbe zárták. Ilyenkor aztán volt visítás és a vízben való bujkálás, mert menekülni igyekeztek a gyűrűből. Volt azonban olyan eset is, hogy egy-két öregasszonyt is közrefogtak, mivel nem tudták kikerülni őket. Ezek viszont veszélyesek voltak a játék szempontjából, mert ezek könnyen leadtak egy-két pontot is.

Zolinak megtetszett egy fiatal lány, aki még elég fiatal lehetett, — megelőzte őt és lecsapta

zett, Zolit kezdte keresni, de aztán beszaladt az állomásra jegyet váltani. Ezalatt az idő alatt, míg ő bent volt, Zoli a rejtélyhelyről az állomásíróda felé ment és kit-kit nem látott ott, mint Hajdu Valit. A hideg végigfutott a hátán, de azért úgy ment el mellette, mintha fel sem ismert volna a sötétségben. Vali csak állt magányosan, karját a kötényébe göngyöltve, de az arcáról Zoli leolvasta, hogy érzi azt, hogy amit most cselekszik nem jó. Amikor az iroda elé érkezett, a bátyja éppen akkor lépett ki az ajtón, — majdnem nekivágódott és futásban ezt mondta: — szaladj, váltsd meg a jegyet, bent hagytam 100 forintot. Zoli azt váiaszolta — az én jegyem már megvan. De Miska ezt már nem hallotta, annyira sietett. Valival kísértáltak a sinek közé. Kis idő múlva befutott a vonat és Zoli igyekezett előre a mozdony közelébe, miközben Miska állandóan kiabált Zolira. Zoli figyelembe sem vette. Ugyanakkor az állomásfőnök is kiabált: — hadnagy elvtárs, hadnagy elvtárs, itt a jegy és a pénze. Miska viszont Zolira kiabált. Az utolsó pillanatban kapta meg a pénzt és a jegyet a főnöktől, mikor a vonat már indult. Zoli egészen előre ment, hogy még véletlenül se találkozzanak. A bátyja Pestig utazott, Zoli pedig csak Debrecenig. Zoli ez után az eset után, levelet sem írt a bátyjának. A történetek után elvárta, hogy ő írjon előbb. Levelet azonban csak április második felében kapott tőle, akkor is rövidet. A historiából pedig csak annyit írt, hogy nem tudta, hogy hová tűnt el Zoli a felszálláskor.

Zoli az iskolában nem bírta ki, hogy az esetet ne mondja el Péter barátjának. Egy vasárnapi sétán elmesélte neki a tragédiát. — Péternek nagyon muris volt az eset, mivel testvérek között történt meg.

Zoli tavasszal nagyon megszerette a fürdőt. Minden vasárnap délutánját ott töltötte. A vízben mindig ő volt a játék kezdeményezője. Öten-hatan kezelték a gyűrűt és így a diáklányokat gyűrűbe zárták. Ilyenkor aztán volt visítás és a vízben való bujkálás, mert menekülni igyekeztek a gyűrűből. Volt azonban olyan eset is, hogy egy-két öregasszonyt is közrefogtak, mivel nem tudták kikerülni őket. Ezek viszont veszélyesek voltak a játék szempontjából, mert ezek könnyen leadtak egy-két pontot is.

Zolinak megtetszett egy fiatal lány, aki még elég fiatal lehetett, — megelőzte őt és lecsapta

zettel. Ezre sem vette, hogy az az anyjával van, aki azt mondta Zolinak: — menjen innen szemtelen sirtól, mert úgy pofonvágom, hogy kitörök a szeme. Talán tovább is folytatta, de Zoli a víz alá bújt. Ezután még többször találkozott velük, de olyan mérgesen néztek rája, mintha meg akarták volna enni őt. Fürdés után néha a városba ment sétálni egy kicsit.

Tavaszi napokon egy vasárnapot sem maradt benn. Résztvett a járóversenyben, ahol 11 kilométert kellett versenyben gyalogolni hadipuskával. Helyenként kötéladályon is kellett átjutni. Néhol tüzet nyitottak rájuk. Legtöbbször csak azért indultak, hogy hadipuskával löhessenek. Az utolsó kilométereknél azonban azt hitte, hogy összerogy. A lábát már nem is érezte, csak a begyakorolt lendület vitte előre. Ezután egy-két hétig izomlázban szenvedett.

Résztvett az osztályok közötti futball-bajnokságban. A salakos pálya úgy kikezdte a talpát, hogy alig tudott járni miatta. A lábának azon a részén, amelyet a labdát rúgta, hólyagok keletkeztek. A sportolásnak különösen azért indult neki, mert az Élet és Tudomány c. folyóiratban azt olvasta, hogy a sport növeli a szellemi munkások felvevő képességét. Ebben igazat is adott a cikk írójának. Olyankor, amikor kitoronázza magát és azután látott a tanuláshoz, sokkal könnyebben fogta fel az anyagot.

A tanterem zárda lett a fiúk számára. Alig várták a délut, hogy kimehessenek az udvarra, az útra és egyéb napos helyre. Délután úgy nézett ki a kollégium, mint esiközött a műanya. A kollégium ablaka ki volt nyitva, rádiók szóltak a szobákban, a diákok pedig elterültek az épület körül. Ki futbalozott, ki röplabdázott, — sokan kimentek az erdőbe és ott birkóztak, napoztak és tanultak. Az igazgató ilyenkor kihajolt az elsőemeleti szoba ablakából és onnan nézte a növendékeit. Néha kiküldött egykire-másikra, hogy ne birkózzanak, ne öklözzék egymást. A birkózás és boxolás persze csak barátságos edzés volt. A vídám csevegést és napozást a figyelmeztető csempészt zavarta meg. Ezután özőnlött befelé a társaság, ki mezítláb, ki félmeztelenül, erősen lebarnuulva.

Március 15-e után rövidesen következett a husvét ünnepe, ami április elejére esett. Zoli a hazamenetelen sokat gondolkodott.

(Folytatás következik.)

ISMERD MEG EGYETEMÜNKET!

A Közgazdaságtudományi Egyetem könyvtára

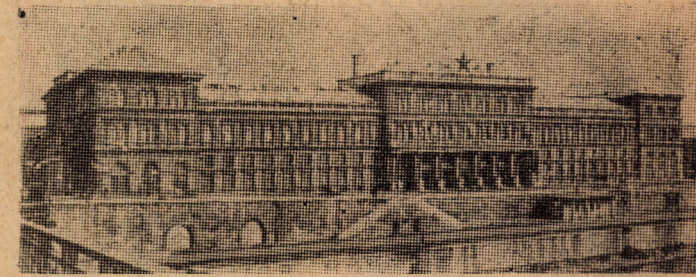
Ötéves tervünk egyik leg-szebb kulturális alkotása az egyetem újjáépítésekor létesített, több mint 250.000 kötetes könyvtár. Nemcsak az egyetemi hallgatókat és oktatókat képes ellátni könyvekkel és folyóiratokkal, hanem gazdag közgazdaságtudományi anyagot szolgáltat a párt és társadalmi szervezetek munkájához. A könyvtárak fejlesztésével foglalkozó minisztertanács határozat tudományos könyvtáraink nyilvános jelle-

gyetemi könyvtár működik, s egyúttal — országos viszonylatban — közgazdaságtudományi területen szakmai alapkönyvtár szerepet is betölt. Az egyetemreköltözés előtt az 1950—1951-es tanévig két részlegben, a volt Kereskedelmi és Iparkamara házi intézményeként, és a közgazdasági kar jelentéktelen kölcsönkönyvtáraként működött.

Az igazi könyvtári munkatulajdonképpen egyetemünk palotájában indult meg, amit

vagy a tanulmányi osztály által kiadott beiratkozási cédulával és személyazonosság igazolvánnyal), melynek ellenében az olvasók ingyenes látogatójegyet kapnak. Egyéb egyetemek és főiskolák hallgatói az index felmutatása mellett 1 forint beiratkozási díj lefizetése ellenében kapnak látogatójegyet. Azok, akik semmilyen iskolához nem tartoznak, a személyazonosság igazolvány felmutatása mellett 3 forintért iratkozhatnak be. Könyvet hazavinni csak a könyvkölcsönzőből lehet. Az olvasóteremben azonban minden meglévő munka a nyitvatartás ideje alatt olvasótermi használatra megkapható. Az olvasóteremben az egyetem előadások után leginkább a hallgatók jegyzetelik a kötelező iro-

dalmat. A kutatószobában pedig a tudományos kutatómunkát végző tanárok és diákok dolgoznak. Nagyon fontos tudni, hogy a könyvtári szolgálat nemcsak a könyvek kiadásával és regisztrálásával foglalkozik, hanem az érdeklődők számára bármilyen felvilágosítást, tanácsot és eligazítást szívesen ad. A könyvtár vezetője Szekeeres elvtárs, és a könyvtár dolgozói jó szakemberek, akik a tudományág irodalmát és a könyvtári állományt alaposan ismerik, a tanácsért hozzájuk forduló tanároknak és diákoknak igen nagy segítséget tudnak nyújtani. Munkájuk során nagy mértékben emelhető a hallgatók szakmai képzettsége, kutatási kedve és az előadások érdekessége tétele és színvonaluk emelése.

Ezen a téren még sok kívánnivalót von maga után egyes hallgatók magatartása, mivel az elmúlt években sok könyvet megrongáltak, mások számára használhatatlanná tettek. Az ilyen cselekedet sérti a többi olvasó érdekét, s ezért minden olvasónak küzdeni kell ellene. Helykereséssel és hiábavaló mázskálással, beszélgetéssel

nem szabad zavarni az olvasókat, hosszabb időre eltávozásakor könyvet fenntartani szintén helytelen, mert akadályozza a többiek munkáját. Értkezni, dohányozni ugyancsak tilos. A rend ellen vétőket az olvasók érdekében a könyvtár vezetősége kizárja a látogatók sorából, súlyosabb esetben az egyetemi fegyelmi hatósághoz fordul.

A kölcsönző és katalógusterem használata

Látogatóink a kölcsönzőszolgálatot is igénybevehetik. Ideológiai munkák, közgazdasági művek, és szépirodalmi munkák a kölcsönzőn keresztül otthon használhatóak is igénybevehetőek. A kölcsönzési határidő kutatási anyagnál 30 nap, a szépirodalomnál 14 nap (meghosszabbítást külön kérni kell a határidő lejártá előtt). Egyszerre legfeljebb 3 tudományos, vagy tanulmányi mű és 1 szépirodalmi mű vehető ki, késedelmes visszahozás esetén késedelmi büntetést kell fizetni.

Ugyancsak a kölcsönző teremben állnak a katalógusok, melyeknek használata meg-

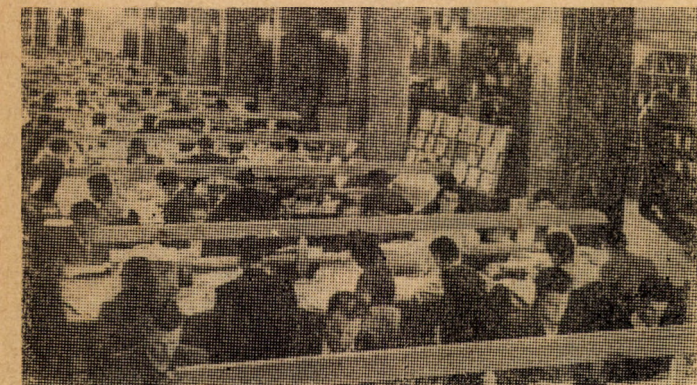
könnyíti mind a könyvtári dolgozókat, mind az olvasók munkáját. Az ABC-és szerzői katalógust akkor használjuk ha a könyv szerzője ismert. A tizedes rendszertű szakkatalógusban a művek témák szerint vannak csoportosítva, ismeretlen író esetében e katalógust kell igénybevenni. Külön áll a Szovjetunióra vonatkozó, tárgykörök szerinti katalógus, Lenin és Sztálin műveinek katalógusa, a szépirodalmi és a sorozati munkák katalógusa. Az olvasóteremből is lehet kérni kölcsönözhető könyvet a kölcsönzési ügyeket intéző asztalnál, de erre külön igénylést kell kitölteni.

A könyvtár egyre nagyobb mértékben segíti munkánkat

Az elmúlt néhány évben nyílt kutatószobát csak a tanszékyezet vehette igénybe, de a hallgatók kérésére idén már lehetővé vált, hogy a kutatómunkával foglalkozó, szemináriumi kiselőadásra készülő hallgatók is, ha a szaktanszék ezt javasolja. Ugyancsak fokozott segítséget ad a könyvtár a szemináriumi munkákra készülő hallgatóknak és tanároknak. Az új szemináriumi rendszerben a hallgatók ugyanis kiselőadásokat tartanak és ehhez anyagot nekik kell gyűjteni. Tanácsot kapnak itt bibliográfia használatra és az irodalomkutatáshoz is. Terveztek módszertani ismertetőket, bemutatókat, enciklopédia ismertetőket. Összegyűjtik a közgazdaságtudomány haladó hagyomá-

nyait és erősen bővítik a szépirodalmi könyvtárat. Az irodalmi munkák mellé művészettörténeti, képző- és zeneművészeti munkákat, érdekes rádiósakk- és egyéb ismertetőket is beszerznek.

A meglévő tájékoztatószolgálatot szeptemberre kibővítik, hogy az elsőéves hallgatók és a könyvtár lehetőségeit még kevésbé ismerő olvasók számára kellő segítséget nyújthassanak. Szeretnék, ha egyetemünk minden hallgatója és tanára bizalommal fordulna a könyvtár munkatársaihoz, mert csak úgy tudják gyümölcsöztetni segítő-készségüket, ha azt igénybe is veszik. A lehetőség megvan, használja ki mindenki a maga, s a haza javára-hasznára.

gét erőteljesen hangsúlyozza, s könyvtárunk, hivatásának első helyen téve eleget, minden lehetőet megtesz az általános műveltséget fejlesztő, tájékoztató dőrekvő és kutatást folytató olvasók igényeinek kielégítésére.

1948 ősze óta mint önálló

Adatok a könyvtárról

A könyvtár címe: Közgazdaságtudományi Egyetem központi könyvtára, Budapest, IX., Dimitrov-tér 8. Felérőházban — az olvasóterem, a könyvkölcsönzés, a katalógusok, a tájékoztatószolgálat, feldolgozás, könyvtárvezetés — a második emeleten, a másik része — a könyv- és folyóiratbeszerzés, raktár — az első emeleten helyezkedik el. Az olvasóterem 10 órától 22 óráig (szombaton 10 órától 19 óráig) a kölcsönzés 10 órától 20.30-ig (szombaton 10 órától 17 óráig) tart nyitva. Központi raktárában 130.260 kötet, tanszéki elhelyezésben 64.851 kötet áll. Válo-

az egyetemmel, a tanszéki könyvtárakkal való szoros együttműködés segítette. Olvasóforgalma országos viszonylatban is a legnagyobb. Így érte el, az elmúlt években a tudományos könyvtárak között folyó munkaverseny győztesének kijáró első helyet.

gatás és feldolgozás alatt lévő anyaga kb. 85.000 kötet. Ujonnán épült kutatószobája negyed év alatt 800-as látogatási forgalmat bonyolított le, s az új oktatási rendszerben lehetővé válik, hogy a szakdolgozaton dolgozó diákok, a szaktanszék vezetői, a szakdolgozók, a szakdolgozók javaslataira, ezt a létesítményt is igénybe vehetik. Szépirodalmi könyvtárát tavaly alapították, mintegy 300 kötettel, de ez évtől kezdve — mivel eddig a műszaki és tudományos kötetek mellett igen kevés számmal szerepelt — sokkal nagyobb ütemben fejlesztik.

A könyvtár használata

Amelyek egyetemünk központi könyvtárát igénybevenni óhajtják, először beiratkoznak a könyvtár olvasói közé. A beiratkozáskor mindenki látogatójegyet kap, amelyet a látoga-

tások alkalmával mind az olvasóteremben, mind a kölcsönzőben felszólítás bevétele nélkül fel kell mutatni. A beiratkozáshoz igazolni szükséges az egyetemi tagságot (indexszel,

Az olvasóterem használata

Könyvtárunk olvasóterme 317 férőhellyel rendelkezik. A könyvek u. n. „szabadpolicokon” vannak elhelyezve, ahonnan az olvasók kérésre kitöltése nélkül maguk emelhetik le a szükséges könyveket és így az olvasótermet — természetesen a rend és a fegyelem betartása mellett — úgy használhatják, mint saját dolgozószobájukat.

A bejárati ajtó mellett állnak a lexikonok, szótárak, és egyéb, csak külön igényléssel kikérhető művek. Ezek vannak a jobb oldalon. A bal oldalon sorakoznak a marxizmus-leninizmus klasszikusaival az élen, a szabadpolicokon elhelyezett, szakonként elrendezett könyvek. Az egyes szakokról a polcokra elhelyezett felírások adnak tájékoztatást. A szakirodalom mellett az olvasóteremben verseket, elbeszéléseket és folyóiratokat is helyeztek el, hogy a nehéz szellemi munka

közben az olvasók egy-egy vers, vagy novella elolvasása mellett felüldülhessenek.

Az olvasóterem használatának lepraktikusabb rendjét többéves gyakorlat alakította ki, amelynek betartása azért szükséges, hogy a különbözően elkerülhetetlen torlódást, várakozást, elkerüljük. Miután a ruhatárban elhelyezzük kabátunkat és egyéb felesleges holminkat, a látogatási jegyet át kell adni a bejárati ajtónál lévő emelvénynek, melynek ellenében az olvasó helyszámot kap. Ha a teremből távozni akar, nem hagyhat az asztalon könyvet, hanem azt feltétlenül a bejárati ajtó mellett lévő emelvényhez kell vinni. A helyszám leadása ellenében visszakapja olvasójegyet.

Az olvasóterem könyveit az olvasóteremből nem szabad kivinni, ugyancsak tilos a könyvek rongálása, azokba bejegyzés, vagy a lapok kitépése.

Központi Könyvtár

Kölcsönzési elismervény

A könyv jelzete	A könyv szerzője, címe
22904 (129)	Marx: A tőke I.

A kölcsönző olvasható állásán:

Felirat

A látogatójegy száma: 1783

Kölcsönző neve: József János

A könyv jelzete	A könyv szerzője, címe
22904 (129)	Marx: A tőke I. Dk.: 1

MOLNÁRÉK ÚTJA

(Az irodalmi pályázaton III. díjat nyert)

A téli szél enyhén dobálta a szállingózó hópelleteket, olykor mint valami áttetsző csipkefüggyönt összegyűrte, megkeverte a hulló fehérséget.

A falu házai, az utcák, a fildék, a fák vastagon beborított lapultak a fehér hó alatt. Mintha egy hatalmas lepellel takarták volna le a kőnyéket, úgy festett a vidék.

Isszahúzódott az odvak a felhők szőrték renül tolpilhekét foszlányos, párnákból. Ugyilátszott, hogy az összes párna, mert a házvasz elült.

Mély csend borult a falura. Az emberek félősen és csodálkozva húzódtak meg kis kuckóikban a kemence padkáján. Nem értették ennek a némaságnak az okát. Tegnap még hosszú sorban vonultak a németek. Betértek minden házba, élelmet, italt — s a lakosság átkait vitték magukkal. Néhány ház farához, vagy a kert végébe ágyúkat ástak be. Nagytömegű, sötét tankjaik véresen merszigetgtek hosszú ágyúcsöveiket a pajtkában.

S most? Minden csendes, mindent elborított a békés fehérség, a némaság. Az öreg Molnár bácsi, a falu egyik köztisztelőben álló embere, mélyen elgondolkozva pőfékelt. A pipa félreágyott szára peckesen feszített megárgult fogai között és magyaros bajusza, megszurkálva az elmúlt évek porától, hosszan kísértő szájonvált. Csak kifakult kék szem csillogott hamiskásan, fiatalosan. Fűgén ugrált jobbra-balra és a ráncok táncraakészten, begörbített háttal, hosszú legelő lábball, sűrű sorokban pihentek az arcán.

Amikor a fia, Józsa belépett, odakapta a fejét és kíváncsian kérdezte a topogó, kezét lehelő férfitől.

— No, mi van?
— Semmi, édesapám — válaszolt közömbös hangon és báránybőrbekecséről leverte a ráragadt havat.

— Itt vannak még?

A fia csak fejével bólogott rá

igénylően és leült apjával szemben.

— Körülnéztél? — érdeklődött az öreg.

Józsi nagy tenyerével dörzsölgette sebesült lábát, csitítgatta néha fel-fel sajduló sebé. Nemrég érkezett haza a frontról, mint sebesült és apjával sokat beszélgettek helyzetükről.

Néha esténként összejöttek egy-egy házból és a falu férfinekével — öregekkel, sebesültekkel, katonaságból kifelejtett emberekkel — tárgyalták a lehetőségeket. Valamennyien várták már a németek végleges távozását és bármire képesek lettek volna, hogy ezt elősegítsék.

— Körülnéztem — válaszolt hosszú szünet után — erős a védelem, de a kastély felől nem várnak senkit, mert arra felé alig van néhány ágyú.

— Igen? — csillant fel az öreg szeme.

— Ott a leggyengébbek — válaszolt a fia meggyőződéssel.

Molnár bácsi elmosolyodott, pipáját komótosan kiverte a tenyerébe, aztán jó szűzdohánnyal — amit eddigva tartott — megtörte füstölgő katalánját és messéi kezdett. Talán már százszor is elmondta, de mindig szívesen ismételték régi emlékeit újra átélve.

— Amikor 19-ben harcoltunk az egyik falu ellen — s régi katonáskodására, az 1919-es kommunére gondolt ilyenkor vissza — erősen védte az ellen, de egy helyen gyenge volt a védelem. Ott beözönlöttek és lerohantak őket. Sokan estek az igaz — komorodott el az öreg, és bánatosan folytatta — én is kaptam egy-két lövést — a hangja újra visszaverte fiatalos csengését — de a falut elfoglaltuk.

A fia figyelmesen hallgatta a jólsimert történetet és azon morfondírozott mit kellene tenni.

— Valahogy segíteni kellene — tört ki belőle akaratlanul.

Molnár bácsi először értetlenül rábámult, de aztán pajkosan meghűzőgatta őszülő bajuszt.

— Aha, értem! Te most ezen a helyzeten spekulálsz.

— Igen édesapám — vallotta be.

— No, szaladj, hívd össze a tanácsot — mosolyodott el az öreg — majd kitalálunk valami okosat.

Józsi újra magarávetta a bekecsét, fejébe nyomta süvegét és kilépett a hóba.

A sötétedő félhomályban vakított, világitott a hó s a nehéz felhők lassan vonzóltak nehéz testüket, alacsonyán, szinte sűrűlva a fák tetejéig.

Molnár bácsinál összegyűlt az úgynevezett tanács. Az asztal körül csendesen pipázgatta, vagy a szomszédjával beszélgetve úcsórögtek az emberek. Molnár bácsi, a fiatal tanító — a maga heves fejével — egy idősebb kocsis — aki a grófnéknál volt, addig még csak el nem szelelték — ott üldögélt Bíró bácsi is — a falu volt bírja, akit a németek mielőtt leváltottak volna, jól összeverték — és hozzájuk tartozott Józsi, menyasszonyával, Rózsival — a tanács egyetlen női tagjával.

A fiatal szerelmes pár — mint mindig — most is félrevonult, közelülve a kályhához, egymáshoz simulva, halkán beszélgettek. Ha szavazásnál, vagy valami fontos dolognál szükség volt rájuk, odaszóltak nekik és megértően bólogtattak, ha éppen mással foglalkoztak. Rózsai hideg kezével görcsösen, szinte ijedten kapaszkodott a fiú izmos karjába és sírhatnékja támadt.

— Már megint kint járkatál a falu szélén — suttogta féltő gondoskodással — azt akarod, hogy leljenek?

— Ugyan ne anyáskodj — csitította piszeorrú menyasszonyát a fiú.

A tanács megkezdte működését.

Molnár bácsi elmondta mindazt amit tudott a németekről, élesen kiemelve a kastély felől gyenge védelmet.

— Ott a leggyengébbek, valamint minden kellene — fejezte be, komoran hunyorgatva a lámpafényben.

— Értetsteni kell az orszokat — ugrott fel a fiatal tanító, heve-

sen hadonászva a kezével — valakinek át kell menni hozzájuk. Nagy szemekkel néztek a kápruit tanítót. Merésznek és veszélyesnek, de helyesnek tartották hirtelen ötletét.

Molnár bácsi nem tudta kiroesne a választást. Félte a fiát s gondolta, inkább ő menne el. Ravasz csellel, mosolygva odaszólt a meledelő, forróvérű fiatalokhoz.

— Te Józsi fiám, menj le, hozz fel egy üveggel — magyarázta — tudod néhány litert elegendőnek abból a jó tavalyiból.

Józsi azonnal felállt teljesíteni az apja akaratát és Rózsival vele együtt ment.

Alighogy kimentek, az elnökölő öreg megkopogtatta pipájával az asztal deszkalapját és amikor mindenki odafigyelt, elkezdte mondókáját.

— En vállalom, én megyek el.

— Inkább majd én — pattant fel a tanító.

Bíró bácsi kezével legyintett a levegőben.

— Ugyan, maga túl heves, biztos lejönök. A multkor is, amikor el kellett bújtatunk a szökött katonát, majdnem ráfizettünk maga miatt.

A kocsis félszegen fészkelődött a helyén és azon gondolkodott, mit mondjon, ha rá esik a választás. Elvállalom, ha rám bízzák — döntötte el, elszégyelve féltékenységét — de biztos el-

patkolok, mert még soh'se voltam katoná.

Bíró bácsi ránézett a házigazdára.

— És a te fiad?

Molnár bácsi zavarba jött. Idegesen húzogatta fülét és nagy harsogva kifújta az orrát, hogy ezzel is időt nyerjen.

— Ő még tapasztalatlan — törte meg végre a csendet — én megyek el, tudjátok, én 19-ben is felderítő voltam és sohasem történt semmi bajom.

Ez ellen egyszerre beszélve tiltakoztak, vitakoztak.

Hirtelen nagy dörréssel fel pattant a konyhaajtó. A bevágódó hideg levegő áthütötte a helyiséget és elfújta a pisikololó, sárgásfényű lámpát.

— Hát! — ordította az egyik német és elemilmpájával végig pásztázta a megdermedt embereket.

Az egyik részeg, ijedős német félelemben a levegőbe eresztett egy sorozatot.

— Összeesküvés? — kiabált fenyegető hangon egy SS — majd adunk mi nektek, vörös kutyák — hangja szinte bele sikított az éjszakába.

A pincéből éppen felfelé tartottak a fiatalok, amikor felgyeltek a lövésre és az ordítózásra. Józsi fel akart rohanni, hogy segítsen apjának és barátainak, de Rózsival visszahúzta, valóságos rácsimpaszkodott.

— Hová mész? Agyonlőnek azok a vadállatok.

A fiúnak nem használt a szép szó. Törökedett félfele, de ez nehezen sikerült, mert Rózsai teljes erejével igyekezett visszahúzni.

Amikor felbukkant a pince-

ajtón, megdermedt a vér ereiben.

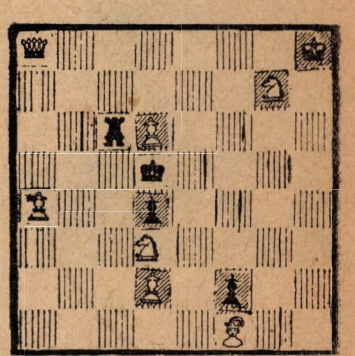
A németek vadul taszigálva, géppisztolyaikkal zavarták maguk előtt foglyaikat. Apja fejéről leest a sapka és ősz hajába belekapaszkodott a szál.

— Te maradj itt, hátha jön még valaki — szóló vissza az egyik szürkeruhás.

— De aztán nehogy úgy bánjatok velük, mint valami kisaszonnyal — röhögött az SS.

(Folytatjuk.)

SAKK

Matt két lépésben.

Szerző: B. Cook.

3. sz. feladvány megoldása: Fc 8!

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem párt- és DISZ. bizottságának, egyetemi tanácsának és szakszervezeti bizottságának lapja. Szerkeszti: a szerkesztőbizottság Felelős szerkesztő: Illés János Szerkesztőség: Budapest, IX., Dimitrov-tér 8. III. 382.

Kiadja: a Budapesti Lapkiadó Vállalat Budapest, VIII., Blaha Lúiza-tér 3. Szikra Lapnyomda Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 8. Felelős vezető: Kulcsár Mihály